

Euroopa Komisjoni endine asepresident Siim Kallas kõneles konverentsil poliitilistest valikutest ettevõtlusmaastiku kujundamisel.

Siim Kallase sõnul oli tal aastal 1996 välisministrina võimalus külastada Jaapani ühe kõige suurema tööstuskontserni Matsushita Electrics, mis on muuhulgas tuntud kaubamärkide Panasonic, JVC, National all, peakorterit. „Küsisin, millest lähtute, kui kaalute näiteks tehase rajamist Eestisse? Vastus tuli hetkega ja koosnes viiest punktist. Esiteks, turg. Teiseks, õiguslik kindlus, investeringu turvalisus. Kolmandaks, sobiva tööjõu olemasolu. Neljandaks, maksusüsteem. Viiendaks, investering peab olema teretulnud.“

Kui palju sõltub kohalikest omavalitsustest? Kallase sõnul sõltub Eesti majandus küll rahvusvahelisest turust, kuid kohalikud omavalitsused ja nende tegevus on siiski osa üldise turukeskkonna kujundamisel. Ka maksusüsteem on väljapool kohalike omavalitsuste haardeulatust, kuid kohalike omavalitsuste rahanduspoliitika tervikuna on osa riigi rahanduslikust usaldusväärsest ja see on oluline tegur üldise investeerimiskliima kujundamisel.

Eestis pole võimalik olukord, kus välisinvestor kavalate riiklike trikkide tagajärjel võib kaotada oma omandi. Nii, nagu see juhtub Hiinas ja Venemaal. Selles mõttes on Eesti investeringute jaoks turvaline, lausus Kallas.

Aga kuidas on lugu ehituslubadega? Detailplaneeringutega? Kui palju saab kohtuprotsesse kasutada investeringute ja ettevõtluse vastu? Kui pikalt saab kohtuvaidlusi venitada? Kui kaua peavad erainvesteringud ootama? Kui palju on kohtuvaidlustes poliitilist mõju? Ja milline on korrupsioonitase? Üldine bürokraatia, küsis Siim Kallas oma ettekandes. Kas investeringud on Eestis teretulnud?

„Pigem väidaksin, et investeringud Eestis ei ole teretulnud. On alanud hüsteeriline võitlus tuleviku jaoks oluliste investeringute vastu. Tuuleparke ei tohi rajada, uut ettevõtet – isegi mõelda ei tohi! Kiire raudtee Euroopasse – rahvuslik katastroof! Eesti tuleb muuta reservaadiks, meie sissetulek peab tulema jaapanlastelt ja hiinlastelt, kes meid siia pildistama tulevad,“ lausus Siim Kallas.

„Ja kes on protestijate esirivis? Ikka näen samu inimesi, kes on sedasorti protestidel esinenud viimased 25 aastat. Nende kohta käib tuntud Eesti vanasõna – suuga teevad suure linna, käega ei kärbse pesagi.“

Poliitilistest valikutest rääkides lausus Siim Kallas, et neist ei pääse ka kohaliku omavalitsuse tasandil. „Valikuid tuleb teha. Mõnikord teeme õige valiku, mõnikord valik ebaõnnestub. Aga üks levinud nähtus on veel hullem, kui ebaõnnestunud otsus. See on, kui valikuid üldse ei tehtagi. Otsustamatus, hirm, et tehakse otsus, mis „rahvale“ ei meeldi. Panin sõna „rahvas“ jutumärkidesse, sest mõnikord on päris ebaselge, mida selle sõna all mõeldakse. Otsustajate koridorides sekeldab inimesi, kes arvavad, et just nemad ongi see „rahvas“, just nemad ongi „rahva“ ainuesindajad ja kõik peavad tegema, nii nagu nemad õigeks peavad.“ Siim Kallas rõhutas, et rahvast (ilma jutumärkideta) esindavad demokraatlikus riigis seadusandlikesse kogudesse, parlamenti, Riigikogusse, kohalikesse volikogusse valitud inimesed ja nende poolt moodustatud valitsused. „Nendelt oodatakse, et nad kannatavad ära otsustamise magusa valu ja teevad otsuse oma parima äranägemise järgi. Ärge pabistage. Otsustage nii, et ka investeringud on Eestisse ja kohalikesse omavalitsustesse teretulnud.“